

Van: Netwerk Overijsselse bibliotheken

Betr: Reactie consultatie wetswijziging WSOB

d.d.: 10 december 2023 *Versie 10 december 2024*

In het oosten van Nederland staan we bekend om mooie natuur, pittoresk platteland en een aantal mooie steden. Van Kuinre tot Losser en van Deventer tot Hardenberg. Het is een omgeving van niet zeuren maar aanpakken. En dat geldt ook voor bibliotheekwerk. Elke gemeente in Overijssel investeert in bibliotheekwerk. En elke bibliotheek draagt bij aan het welzijn van de inwoners. Dat doen we samen met Rijnbrink, met de KB maar vooral samen met onze inwoners en onze lokale partners.

De Overijsselse bibliotheken zijn blij met de wetswijzigingen en de borging die dit geeft voor de continuïteit van het bibliotheekwerk. Ook zijn we blij met de extra financiële middelen die er zijn en dat daarbij de nadruk wordt gelegd bij kleinere gemeenten. Dit versterkt gemeenten als Dalfsen, Dinkelland, Haaksbergen, Losser, Oldenzaal, Ommen, Olst-Wijhe, Staphorst, en Zwartewaterland. Toch negen van de 25 gemeenten in onze provincie.

Wat ons aan deze kant van het land bevreemdt - maar het zal aan onze pragmatische aard liggen - is dat u grootschalig investeert maar dat u gemeenten niet kunt verplichten om deze investeringen ook daadwerkelijk te laten landen bij bibliotheekwerk. Een algemene overheveling naar het gemeentefonds per 2027 biedt namelijk geen enkele zekerheid. Dat gecombineerd met een lage norm van één vestiging per gemeente met een beperkt aantal uren open, kan zelfs leiden tot verschraling. Durven gemeenten als Dalfsen, Dinkelland, Haaksbergen, Losser, Oldenzaal, Ommen, Olst-Wijhe, Staphorst en Zwartewaterland te blijven investeren in bibliotheekwerk als hun gemeentelijke begroting onder druk komt te staan?

Maar ook voor steden als Zwolle, Enschede of Deventer heeft dit risico's. Hier kan de stevige verankering in de wijken onder druk komen als men teruggaat naar die ene vestiging met als gevolg een veel grotere afstand voor de inwoner.

En uiteindelijk draait het niet om wetgeving maar vooral om die inwoners. Inwoners die wonen in plaatsen waar maatschappelijke opgaven spelen. Opgaven die we samen benoemd hebben in het bibliotheekconvenant. Naast normen is ook dat stevige inhoudelijke kader van groot belang. Stevige meerjarenplannen in elke gemeente zijn een voorwaarde om te kunnen blijven bijdragen aan die opgaven. En niet alleen de lokale inzet is belangrijk, ook het netwerk van bibliotheken is van belang om met elkaar diensten aan te bieden waarbij het niet uitmaakt of je in Almelo, Steenwijk, De Lutte of Wesepe woont.

We snappen dat u met allemaal ingewikkelde regelgeving te maken heeft. We zoeken als oosterlingen dan ook naar pragmatische oplossingen. Wat kunnen we u dan meegeven? Dat zijn drie zaken:

- 1) Heroverweeg de overheveling naar het gemeentefonds en zoek langer en beter naar alternatieven die meer zekerheid bieden dan de beleidsinvestering die u op rijksniveau doet ook landt bij de voorziening waar deze voor bestemd is.
- 2) Heroverweeg het verenigen van de zorgplicht tot één bibliotheekvestiging met een beperkte openstelling maar zoek naar het benoemen van een bibliotheekvoorziening die aansluit bij

de omvang van de gemeente, de bereikbaarheid in het werkgebied en de overige voorzieningen en instellingen.

- 3) Publiceer jaarlijks de 'Staat van het bibliotheekbestel' en maak openbaar hoe elke gemeente het doet op het gebied van bibliotheekwerk. Meet hierbij ook hoe elke gemeente scoort op het normenkader dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Vereniging van Openbare Bibliotheken thans voor u ontwikkelt. De gegevenslevering waar elke bibliotheek aan meedoet moet hier prima voor te gebruiken zijn, dus dit hoeft geen extra administratieve druk op te leveren. Bespreek de 'Staat van het bibliotheekbestel' ook in uw bestuurlijke overleg met provincies en gemeenten en maak op basis hiervan vervolgspraken.